

Cultuurgeschiedenis van de bij

De bij, Honingmaker, meesterarchitect en rolmodel
Bee Wilson

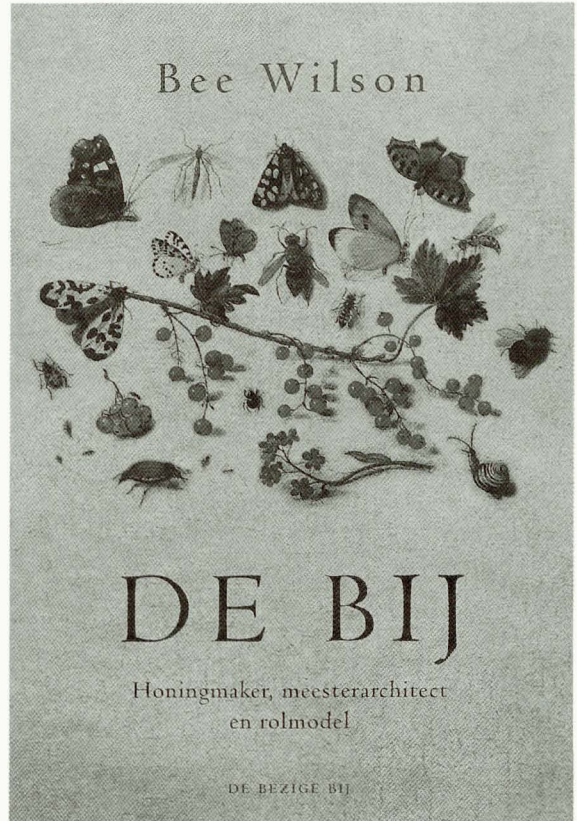
Door Heleen van Wijk

Sinds de mens zeventienduizend jaar geleden voor het eerst jacht maakte op honing en rotstekeningen van honingraten schilderde, beschouwt hij de *apis mellifera* – de bij – als een van de wonderen der natuur: een sociaal, hardwerkend, fraai en angstaanjagend dier. En overal waar bijen om hun honing – het oudste zoet- en conserveermiddel ter wereld – worden gehouden, heeft men in de loop der tijden theorieën over het bijenvolk aangedragen. De honingraatstructuur is verheerlijkt, de stabiliteit van het bijenkoninkrijk geprezen. Bijenkorven zijn geïnterpreteerd als vingervijzingen Gods, de bijen zelf als ons evenbeeld (of andersom). Geen wonder dus dat we de bij door de eeuwen heen tegenstrijdige eigenschappen hebben toegedicht: deugdzzaamheid en wreedheid, kuisheid en losbandigheid, regelmaat en ordeloosheid. Bijen zouden feministisch zijn, maar ook juist patriarchaal. Ze werden gezien als de ideale burger, geleerde, moeder, arbeider of soldaat.

In deze vermakelijke cultuurgeschiedenis vertelt Bee Wilson wat de mens door de eeuwen heen over de bij heeft willen geloven. Ze citeert filosofen, biologen, kunstenaars, schrijvers en bijenhouders over het meest veelzijdige schepsel uit het dierenrijk: van Alexander de Grote en Napoleon tot Sherlock Holmes en Mohammed Ali. Bovendien trakteert ze de lezer op recepten. *De Bij* gaat over koninginnen en darren, over seks en politiek, over bijenbaarden en bijenmystici en over leven en dood. Maar bovenal gaat *De bij* over onszelf.

Vervolg van pagina 52

paar maal over die hinderlijke bijen. In het Bijenhuis een pakje zwavellapjes gehaald, waarmee het probleem snel werd opgelost. Ik heb daartoe 's avonds laat de vliegplank van het betrokken volk gesloten, het zwavellapje aangestoken en midden op de schuiflade onder het bodemrooster geplaatst. Binnen een paar minuten was het probleem opgelost. Onbewust moest ik daarbij nog terugdenken aan het verre verleden, het afzwavelen der korfvolken op 'de Hindekamp'.

De auteur

Bee (Beatrice) Wilson (1974) studeerde geschiedenis en politieke wetenschappen. Ze is culinair journaliste en *fellow* aan het St John's College in Cambridge, waar ze politieke geschiedenis doceert. In 2002 werd ze door BBC 4 uitgeroepen tot 'food writer of the year'. Wilson heeft een wekelijkse column in *The Sunday Telegraph*-magazine.

Over het boek

'Een onweerstaanbare cultuurgeschiedenis over het meest veelzijdige schepsel uit het dierenrijk.'
'Een heerlijke, eclectische geschiedenis over de eeuwenoude verhouding tussen bijen en mensen. Van harte aanbevolen.' - *The Bookseller*
'Een geweldig boek, minstens zo goed als Dava Sobels *Longitude*.' - *The Guardian*

De Bij, Bee Wilson

Het boek is o.a. te koop bij Het Bijenhuis
Wageningen, ISBN 90 234 1561 2, Prijs €22,50.